

Vysokoškolská novela. Prezident Gašparovič podpísal zákon, podľa ktorého má časť diaľkových študentov na vysokých školách platiť.

[HN.HNONLINE.SK](#), 30.7.2007

Bitka o spoplatnenie sa nekončí. Zákon ide na Ústavný súd

Nad čerstvou novelou zákona o vysokých školách sa stáhujú mraky. V piatok ju podpísal prezident, hned na to však rozbehli prípravu protiopatrení súkromné vysoké školy a opozícia.

Predpis, ktorý zavádza školné pre časť externistov verejných univerzít, sa pravdepodobne skončí na Ústavnom súde.

Novela má byť účinná od septembra. Školné by sa malo platiť až od akademického roka 2008/2009. Dnes študuje na Slovensku takmer 85-tisíc externistov. Tých sa zmena pravidiel bude týkať, len ak po danom termíne prejdú z bakalárskeho na magisterské štúdium.

Brzda na súde

Práve Ústavný súd môže situáciu radikálne zmeniť. Ak súdcovia podnet prijmú, môžu odložiť platnosť sporného zákona až do svojho definitívneho rozhodnutia. Na to sa v niektorých prípadoch čaká aj niekoľko rokov. Presný termín spoplatnenia externého štúdia je preto neistý.

Spoplatnenie diaľkových študentov podľa exministra školstva Martina Fronca (KDH) porušuje rovnosť občanov pred zákonom. "Vytvára dve kategórie študentov - platiacich a neplatiacich." Novelu chce napadnúť na Ústavnom súde po dohode s opozičnými stranami. "Na podaní už pracujú právniči."

Súkromný problém

O stopnutie novely chcú požiadať ústavných súdcov aj súkromné vysoké školy. Nepáči sa im predovšetkým obmedzenie počtu externistov. Zákon požaduje, aby diaľkových študentov nebolo viac ako interných študentov. Na súkromných školách však vychádza na jedného internistu šesť externistov.

Školné od študentov predstavuje ich jediný príjem. "V najbližších dňoch plánujeme stretnutie všetkých súkromných vysokých škôl, kde rozhodneme aj o tom, či budeme podanie na Ústavný súd koordinovať s opozíciou," hovorí zástupca Asociácie súkromných vysokých škôl Slovenska Jaroslav Ivor. "Treba sa obrátiť na Ústavný súd, pretože novela je na hrane ústavnosti," tvrdí aj poslanec Ferdinand Devínsky (SDKÚ-DS).

Spoplatnenie na hrane

Spoplatnenie časti externistov je na hrane ústavnosti aj podľa kancelára hlavy štátu Milana Čiča, ktorý zákon posudzoval s prezidentom Ivanom Gašparovičom. "Aby niekde platili externisti a niekde aby neplatili - tak otázku postaviť nemôžeme - budť budú platiť všetci, alebo nikto," tvrdí bývalý ústavný sudca. Hoci prezident Gašparovič predpis podpísal, k novele mal tiež výhrady. Podľa Čiča hlava štátu kritizovala veľký rozsah novely a neprehľadnosť zákona. "Pán prezident bude podľa mňa rokovať s pánom ministrom Mikolajom a bude ho orientovať tým spôsobom, že treba pripraviť nový, moderný zákon, ktorý bude oslovený od politických, súkromných a individualistických záujmov, ktoré sa dnes prejavujú na vysokých školách," povedal pre HN kancelár Čič.

Fakty o spoplatnení

O tom, ktoré smery budú bezplatné, rozhodnú samotné školy. Tie musia najneskôr do konca tohto októbra budúcim zájemcom povedať, ktoré programy budú "zadarmo", teda ich zaplatia občania z daní, a ktoré zaplatia priamo externisti. Minister Mikolaj po výhradách lídra LS-HZDS Vladimíra Mečiara v zákone zdôraznil princíp, že školy môžu v rovnakom programe časť študentov spoplatniť a časť nechať študovať bezplatne. Školy tento variant zatiaľ nechystajú. Rektor bratislavskej Univerzity Komenského František Gahér tvrdí - spoplatníme všetkých na práve, sociálnej práci a manažmente. Naopak, prírodovedné budú pre všetkých externistov bezplatné.

Sporné ustanovenia:

Martin Fronc (KDH): "Novela vytvára dve kategórie - platiacich a neplatiacich študentov, čo je v rozpore s ústavnou zásadou rovnosti pred zákonom."

Asociácia súkromných vysokých škôl Slovenska: Zákon obmedzuje počet externistov aj na súkromných vysokých školách. Je to v konflikte s ústavou, ktorá zaručuje každému právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikať a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

MINIANALÝZA - Pohľad právnika

"Spoplatnenie externého vysokoškolského štúdia za súčasného ponechania denného vysokoškolského štúdia bez poplatkov nezakladá nerovnosť ľudí pred zákonom. Každý človek by sa totiž mohol slobodne rozhodnúť, či sa prihlási na platené externé štúdium, alebo na neplatené denné štúdium a po splnení ďalších stanovených podmienok by bol prijatý na typ štúdia podľa svojho slobodného rozhodnutia," tvrdí pedagóg Právnickej fakulty UK Eduard Burda.